

Христина Федорак:

«Тримати особисте і творче життя в балансі та гармонії»

Розмову веде Вікторія Котенок

Христина Федорак у фільмі «Яса» Сергія Маслобойщикова. 2021.

– Христино, розкажіть будь ласка, які люди чи, можливо, події вплинули на ваш вибір професії?

– Не можу сказати, що це був конкретний день чи час. Це відбулося якось поступово, маленькими кроками і само собою. Я ніколи не казала, що хочу стати акторкою, просто це само витало в повітрі і не раз звучало з уст моїх батьків. Хоча всім здавалося чимось несерйозним, аж доки я не сказала, що вступатиму до Київського університету імені Івана Карпенка-Карого. З раннього дитинства я відвідувала танцювальні студії, навчалася грі на фортепіано в музичній школі, організовувала театралізовані різдвяні вертеші. Тобто завжди оберталася у творчому осередку.

Ще навчаючись у школі, я передивилася весь репертуар Коломийського театру, а також вистави Івано-Франківського театру. На той момент туди прийшов працювати Ростислав Держишільський. У театрі відбувалися істотні зміни в репертуарі і напрямі роботи, оновилися акторська труппа. Мені дуже подобалися вистави цього театру. Вони були, як кажуть, на часі. І ще більше надихнули мене на акторство. Одного разу я підійшла до Ростислава Любоми-

Христина Федорак (н. 1995) – акторка театру і кіно. Народилася в місті Коломия. Закінчила КНУТКТ ім. І. Карпенка-Карого (курс Олега Шаварського). Дебютувала в ролі Буні в однойменній виставі за п'єсою Віри Маковій у Театрі «Practicum». У Театрі «Золоті ворота» грала у виставах «Тату, ти мене любив?» за п'єсою Дмитра Богославського «Тихий шурхіт зникаючих слідів» (Анька), «Слава героям» Павла Ар'є (Ганна) та ін. З 2018 р. – акторка Національного театру ім. І. Франка. Нині задіяна у 10 виставах, серед яких: «Земля» Ольги Кобилянської (Рахіра), «Війна» Ларса Нурена (Молодша донька), «Лимерівна» Панаса Мирного (Маруся), «Verba» за «Лісовою піснею» Лесі Українки (Мавка). 2019 р. дебютувала як кіноакторка в мюзиклі Олени Дем'яненко «Гуцулка Ксеня» (Марічка). Знялася в серіалах: «Спімайти Кайдаша» Олександра Тіменка (Светка, бухгалтерка в сільраді), «І будуть люди» Аркадія Непиталюка; у фільмі «Сторонній» Дмитра Томашпольського.

ровича і попросила підготувати мене до вступу в університет. Він мені допоміг з програмою для іспитів.

– В університет ви вступили з першого разу, що не кожному дається. Яким професійним і людським якостям вас навчив керівник курсу Олег Шаварський?

Христина Федорук у серіалі «Спіймати Кайдаша».
Режисер Олександр Тіменко. 2020.

– Недавно я закінчила аспірантуру, хочу сказати з отриманого досвіду, що майстерня Олега Шаварського особлива, вона випускає дружні, професійно сильні акторські курси. Для своїх студентів Олег Микитович – як тато, який передовсім виховує правильні людські якості. Особливий акцент робить на акторській етиці, на вмінні працювати з партнером, у колективі, з різними режисерами. Коли я навчалася, у нас на курсі було три викладачі з акторської майстерності – Анатолій Захарченко, Ірина Лановенко й Олег Шаварський. Окрім того, ми з другого курсу тісно співпрацювали зі студентами-режисерами курсу Володимира Судьїна. Мали свободу у виборі уривку для показу, мали можливість спробувати себе в різних формах театру: ігровому, класичному психологічному, поетичному тощо.

– З Давидом Петросяном ви познайомилися під час навчання в університеті?

– Він навчався на старшому на рік курсі, на режисурі у Володимира Судьїна. Йому за програмою треба було ставити уривки з акторами, а нам, акторам, грати в них. Так і познайомилися. Активніше він із нашим курсом почав працювати, коли вирішили, що нашою спільною дипломною роботою буде «Буна» Віри Маковій.

– Читала про вашу незвичну експедицію, де ви набиралися досвіду і репетирували цю виставу. Розкажіть детальніше, як вона відбувалася і хто був її ініціатором?

– Це ідея Давида Петросяна. Після закінчення другого курсу він запропонував під час літніх канікул почати створювати виставу, але не в Києві, а поїхати на Західну Україну. Адже події в «Буні» відбуваються на Буковині. Вирішили, все одно, в яку саме область на заході їхати, головне – набратися досвіду: поспілкуватися з людьми, подивитися на їхнє життя, побут, поведінку. Оскільки я з Коломиї, то у мене особливих відкриттів тоді не сталося, бо я виросла поруч з такими ж людьми, їхній світогляд мені добре відомий. Утім, нас їхало 13 людей, і з них десятеро опинилися на Західній Україні вперше, серед них і Давид. Ми поселилися у селі Комарники Турківського району Львівської об-

ласті. Знайомі дали ключ від хатини, в якій два-три роки вже ніхто не жив. Наша експедиція тривала 21 день і мала чіткий щоденний графік. Ми ходили до людей спілкуватися – шукати прототипи своїх персонажів, а також багато медитували, проводили психофізичні акторські тренажі і репетирували майбутню виставу. У вільний час читали літературу, список якої для нас спеціально склав Давид.

– Чи вдалося знайти у селі людей, схожих на ваших героїв за характеристиками?

– Так. Наприклад, Іван Шаран свого Митра побачив у сусідів, і він 21 день з ним спілкувався, спостерігав за звичками, манерою поведінки. Ми людям пояснювали, що в нас робоча поїздка, що збираємо матеріал для вистави. І вони були дуже відкриті до нас, не соромилися, що треба розказували. Мені було складніше у пошуках, бо вік моєї героїні – 60+. Але я таки знайшла бабусю, схожу за біографією майже на 80%. Її звали Оля. У мене навіть збереглася фотографія з нею. Історія її життя настільки сходила з історією моєї Буни, що я просто сиділа і слухала її, майже не перебиваючи. Окрім того, спостерігала за тим, як вона ходить, як говорить, навіть як дихає. А вже над внутрішнім наповненням образу ми працювали з Давидом. Чимало я взяла й від своєї рідної бабусі. Під час цієї експедиції ми зробили виставу на 90%. Після повернення у Київ за пів місяця адаптували її до навчальної сцени університету, і робота була готова.

– Як ваша дипломна вистава потрапила на сцену театру «Дах»?

– Ой, я цьому була так рада! Розумієте, навчальна вистава існує доти, доки студенти навчаються. Далі вона зникає, бо студенти після випуску роз'їжджаються хто куди. «Буну» ми настільки любили, що не хотіли з нею прощатися. Після четвертого курсу ми познайомилися з Владом Троїцьким, працювали в нього на фестивалі «Гогольfest». Тоді, у 2017 році, в приміщенні театру «Дах» був вільний простір, і Влад запропонував нам цю сцену. А Давид дав назву нашому театру – «Practicum». Простір театру нам ідеально підходив, бо його камерність підсилювала відчуття, що події відбуваються не на сцені, а ніби у справжній сільській хаті. В університеті вистава була максимально побудована за декорацією і реквізитом, на велику кількість персонажів. У «Даху» Давид повністю змінив виставу: залишив лише ключові моменти, скоротив героїв і деталі сценографії.

– Чи сильно відрізняється тодішня версія вистави від сьогоденної, що йде на камерній сцені Театру імені Івана Франка?

– Майже не змінилася. Єдине, що немає відчуття тісноти й камерності, як у «Даху». Там глядач ніби справді заходив у гості до тих героїв і сидів на лавці у їхній хаті. Нинішня сцена такого ефекту не справляє, тому публіка сприймає її як звичайну виставу. Це і не добре, і не погано. Вистава жива, щоразу по-іншому грається, ще не було схожого показу. Завжди є імпровізація, яку режисер нам дозволяє у межах концепції. А ще перед кожною виставою у нас із Давидом відбувається репетиція, на якій він може запропонувати нове завдання чи змінити якісь обставини. Ре-

жисер завжди підтримує «Буну», і це дуже цінно. Актори грають ті ж самі. Змінився тільки виконавець ролі Петра: у «Даху» грав Роман Ясіновський, а тепер – Віталік Ажнов. – *Нині ви граєте ще у двох виставах Давида Петросяна на франківській сцені – в «Землі» Ольги Кобилянської й у «Війні» Ларса Нурена.*

– Це дві абсолютно різні вистави. Мені подобаються постійні пошуки чогось нового в роботі Давида Петросяна. Знаю, що «Землю» він хотів спершу поставити в стилі японського театру, а «Війну» – у концепції «театру жорстокості» Антонена Арто. Ми пробували дві різні манери гри та існування на сцені. Рахіру із «Землі» всі зазвичай бачать циганкою – владною і навіть злою. У Петросяна ця дівчина, а також її коханий Сава, – це недолюблені діти. Ми з Іваном Шараном граємо героїв нашого віку – 20–25-ти років. Вони наївні, немов діти. Сава в дитинстві недоотримав любові від батьків, які хвалили і підтримували лише старшого сина. У Рахіри така ж історія, тому ці двоє і зійшли в пару, тягнуться одне до одного, довіряють. Вони однаково нещасні.

У «Війні» ще драматичніша роль у мене. Мою героїню, ще зовсім юну дівчину, звалтували. За п'єсою Семірі немає й 13-ти років. Оскільки я виглядаю старшою, то ми з Давидом вирішили, що моя героїня буде підлітком 15-ти років. Звалтування і сама війна дуже вплинули на дівчину як фізично, так і морально. Страх у неї залишиться на все життя, і позбутися його неможливо. Але в ній збереглася віра в прекрасне. І вона сподівається на те, що все буде добре. Коли її тато повертається з війни, Семіра каже: «Тату, тепер усе буде, як колись. Ти повернувся, і я тепер нічого не боюся. У нас знову все буде добре». Вона говорить щиро, вірить у це, на відміну від інших героїв.

– *Нині Давид Петросян ставить «Кассандру» Лесі Українки...*

– Усе правильно. І я працюю над роллю Андромахи. Прем'єру заплановано до дня народження Лесі Українки. Репетиції тривають уже близько двох тижнів. І це також буде камерна сцена. У виставі задіяно чимало молодих акторів, які зовсім недавно поповнили труп театру. Усього близько 20 акторів гратиме.

– *Торік на основній франківській сцені ви дебютували в головній ролі у виставі Сергія Маслобойщикова «Verba» за «Лісовою піснею». Чи виникали труднощі, коли шукали образ Мавки?*

– Велика сцена, головна роль, віршований текст – це виклик для мене і велика відповідальність. Сама п'єса Лесі Українки – чудесна, вона мені завжди подобалася. Та коли я побачила акторський розподіл на цю виставу, то навіть страх охопив, і водночас нерозуміння. Бо ще зі школи ми маємо певний стереотип образу Мавки. Й у мене він був. Однак, коли прочитала драму тоді, як уже знала, що виконуватиму цю роль, я її зовсім по-іншому відчула і зрозуміла. Яюсь по-дорослому. Я не хотіла, – і режисер мене в цьому підтримав, – робити Мавку лірично-драматичною героїнею. Бачила її сильною, але водночас стриманою. А ще – пристрасною, закоханою, розумною, більш свідомою за характером. Наша вистава починається з кінця, коли вже повна розруха в Лукашевому домі: лісу немає, дерева

зрубані, лише лісопилка залишилася. Мавка ще живе з Лукашем та його матір'ю, а ті, хто їй співчуває, намагаються її врятувати... Ідея мені дуже сподобалася, хоча багатьом глядачам вона здається незрозумілою. Для мене головною фразою у виставі є: «По тім, що муку свою люблю і їй даю життя». Я намагалася зрозуміти, як це – любити муку і давати їй життя? Мавка несе свій хрест. Вона знає, що ніколи не стане людиною і не буде з Лукашем, але по-іншому не може вчинити. Через цю виставу я шукала для себе відповіді на питання: хто ми? для чого народжуємося в цьому світі? Щодо великої сцени, то нам дуже допомагає те, що ми працюємо з мікрофонами. Одна річ – прозовий текст, інша – віршований на великій сцені. Бо коли ти починаєш

Христина Федорак у фільмі «**Гуцулка Ксеня**» Олени Дем'яненко. 2019.

віршований текст голосом посилати на останній ярус глядацької зали «Ні, я жива, я буду вічно жити. Я в серці маю те, що не вмирає», воно виходить дуже пафосно, неправдиво. А за допомогою мікрофона це можна сказати просто, щиро, від себе, тобто так, як я з вами тепер спілкуюся. Спокійно і без надриву.

– *Після вистави «Verba» ваша співпраця з Сергієм Маслобойщikovим продовжилася на зйомках фільму «Яса»...*

– Так. Зйомки закінчилися влітку 2020 року. Нещодавно дозняли хроніку, і нині триває постпродакшн. Сподіваюся, до кінця лютого фільм буде готовий. Це стрічка про двох зовсім різних, як два полюси, жінок. Їх об'єднує одне – любов до одного чоловіка. Для першої він син, а для другої – коханий. Весь фільм вони говорять про нього, згадують. Він ніби є, але його насправді вже немає в живих. Під час Революції Гідності 2014 року хлопець загинув. Мою героїню звати Дарка. Після смерті коханого вона розгублена, не знає, що робити, як жити далі. Вона шукає себе і, як моя Мавка з «Verbi», намагається зрозуміти, хто

Іван Шаран, Христина Федорак і Ганна Снігур-Храмцова у виставі «Буна». Режисер Давид Петросян. Театр «Practicum». 2018.

вона і для чого вона тут. Дівчина їде в зону АТО. Близько року вона там була, а після контузії її відправляють додому. Дарка розуміє, що туди більше не повернеться, а також те, що війна – це не її покликання. Ця поїздка стала лише етапом для розуміння і пізнання себе. Насправді, вона ніколи не відчувала, що хтось її любить. Близьке познайомившись із мамою колишнього хлопця, вона ставить собі за завдання зробити її щасливою. Хоча в ній бореться багато суперечливого, бо ця жінка духовно абсолютно не її людина. До того ж, Дарка відчуває, що саме мати винна у синовій смерті. Жінка, зі свого боку, ніби прагне спокутувати свою провину, зробивши з Дарки доньку.

– У яких ще стрічках вас можна буде побачити цього року?

– Мене запросили на зйомки продовження фільму «Наші котики», що має робочу назву «Наші котики 2, або Таємниця жіночого монастиря». Зйомки мали початися ще в листопаді, але їх перенесли. Це історія жіночого монастиря, до якого потрапляють військові. Головну черницю гратиме Ірма Вітовська, а я буду її, так би мовити, правою рукою. Також недавно в Чернівцях і Хотині відбулися зйомки тизеру до серіалу, що має робочу назву «Наймичка». Режисер – Анатолій Григор'єв. Це 8-серійна стрічка про українську акторку Марію Заньковецьку. Знаю, що подавали заявку на фінансову підтримку Міністерства культури. Якщо вдасться її здобути, то зйомки заплановано на літо. Я гратиму головну роль. Запрошені також Богдан Бенюк, Катерина Качан, Тарас Цимбалюк, Дмитро Рибалевський. Хочеться, щоб у нас більше випускали такого плану серіалів. Адже про Марію Заньковецьку в нас знають мало. А стрічку показуватимуть по телебаченню, отже, її мають побачити багато людей. Це біографічна історія про її життя, творчу і особисту долю.

Ще я знялася у фільмі Дмитра Томашпольського «Сторон-

ній». Там у мене маленький епізод – буду працівницею метрополітену. Не можу вже дочекатися прем'єри. Бо зняли фільм давно, відразу після «Гуцулки Ксені». Нині він їздить і збирає нагороди по різних міжнародних кінофестивалях.

– «Гуцулка Ксеня» була вашим дебютом у кіно. Як відбувалися зйомки, все легко давалося?

– Хоча це перше в моєму житті кіно, але все проходило легко і просто. Внутрішньо, звичайно, відчувала спершу певний страх, бо це мій перший кінопроект. Я не знала специфіки кіно. Та й нині я ще, напевно, не до кінця її осягнула. Однак тепер уже маю більше досвіду. «Гуцулка Ксеня» стала для мене своєрідним навчанням. Але страху акторського, насправді, не було. Мене запросили на дуже цікаву роль. Хоч епізодична, але дуже яскрава. Я дуже вдячна режисерці Олені Дем'яненко, яка повірила в мене, дівчину без досвіду, і довірила таку роль. З Віталіком Ажновим у нас вийшла чудова закохана пара. Наші Іван і Марічка – такі собі гуцульські Ромео і Джульєтта.

– Ще одна цікава і яскрава у вас роль вийшла в серіалі «Спіймати Кайдаша» Олександра Тіменка...

– Надзвичайно приємно було працювати в цьому серіалі. У нас склалося повне взаєморозуміння з режисером і колегами. Панувала імпровізація, добре, що сценаристка була кожної зміни на майданчику. Питання стосовно тексту одразу вирішувалися на місці: чи додати, чи замінити, чи прибрати слово. Я вдячна Наталі Ворожбит, яка так об'ємно і цікаво прописала цю незначну по фільму героїню – бухгалтерку з сільради. Було що грати, це правда. В серіалі є моменти, з яких можна і посміятися, і поплакати. А ще – я багато таких дівчат бачила в селах Центральної і Західної України. Саме її ім'я, Светка, говорить за себе. Такі Светки, які говорять суржиком, є в кожному селі.

– Що вас надихає на творчість?

– Напевно, сама робота. (Сміється). Коли її немає, на мене нападає депресивний стан. Ось нині у мене в театрі репетиції «Пер Гюнта» і «Кассандри», а ще – заплановані зйомки. Справді, я щаслива, коли в творчому пошуку, коли маю роботу. На творчість мене надихають також подорожі. Чи поїздка додому, до сім'ї, навіть якщо вона триває 2–3 дні. Тут у мене відбувається перезавантаження, я заряджаюся енергетично. І в Київ приїжджаю вже з новими силами.

– Як у вас життєві орієнтири?

– Мені хочеться, щоб люди не соромилися і не боялися бути собою. Щоб вони не дозволяли маніпулювати собою, щоб не були стадом. Щоби кожна людина відчувала свою цінність і залишалася людиною в будь-якій життєвій ситуації. Для мене важливі родинні цінності. Робота роботою, звичайно, а сім'я є найголовнішою. В ідеалі, звісно, слід тримати особисте і творче життя в балансі, щоб між ними панувала гармонія. Також вважаю, що кожна людина має розвиватися духовно. Наскільки може і відчуває потребу. У моїй професії, переконана, обов'язково треба мати духовну підтримку. А ще – дбати про саморозвиток, уникати байдикування. Відчуваю цю необхідність у собі. Бо людина насправді може набагато більше, просто нерідко їй заважають лінощі.

30 грудня 2020 р.